

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИ УПРАВЛІННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний етап розвитку економіки України висуває якісно нові вимоги до управління конкурентоспроможністю підприємств, яке не можливо здійснити без належного інформаційне забезпечення процесу управління, яке полягає у зборі й переробці інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Враховуючи сучасні тенденції інтеграції економіки країни в європейський простір, перед виробниками виникає проблема приведення умов виробництва відповідно до європейських стандартів. Тільки після повного перезавантаження економіки Україна зможе стати конкурентоспроможною і вийти на світові ринки. Тому, успіх сучасного підприємництва і його розвиток в умовах гострої конкуренції в значній мірі залежать від застосування інформаційних технологій, і відповідно, від ступеня забезпечення інформаційної безпеки. Процес захисту економічної інформації повинен бути безупинним і комплексним як на рівні держави, так і на рівні підприємства.

Інформація є вихідним матеріалом для практичної діяльності підприємств і дозволяє управлінцям дати оцінку рівня конкурентоспроможності підприємства, що дає змогу:

- сформулювати управлінські завдання (визначення підходів до виробництва, технології, збуту, найму трудових ресурсів, фінансування матеріального, інформаційного та організаційного забезпечення);
- прийняти управлінське рішення (зменшити витрати, зосередити увагу на конкретному сегменті ринку, укласти відповідні контракти);
- розробити заходи, спрямовані на розвиток і підтримку конкурентних переваг (здійснити інновації, підтримати довгострокові переваги, упередити дії учасників, розробити заходи освоєння нових ринків і залучення коштів інвестора);
- адаптувати підприємство до ринкових умов господарювання, здатних забезпечити перемогу в конкурентній боротьбі за споживача та ринки збуту тощо [3].

Першоосновою розвитку стабільної ринкової економіки та невід'ємним її атрибутом є конкуренція між виробниками. Наявність вільної конкуренції на ринку сприяє розвитку компаній з найбільш ефективним виробництвом, економічно міцних, тих, що застосовують сучасні науково-технічні досягнення. Успішна робота саме таких підприємств є запорукою розвитку економіки держави в цілому.

На сьогодні проблема конкурентоспроможності країни виходить далеко за межі простої зацікавленості або боротьби за окремі сегменти ринків. Високий рівень конкурентоспроможності визначає для будь-якої країни збільшення можливостей для залучення інвестицій, фінансового капіталу, нових технологій, розширення присутності на ринках, і навпаки – низькі рейтинги й оцінки слугують індикатором недооцінки урядами країн необхідності створення національного конкурентного середовища [1]. Країни вивчають рейтинги конкурентоспроможності, аналізують показники й змагаються за першість.

Дослідженням конкурентоспроможності країн займаються найвпливовіші організації світу: Всесвітній економічний форум, Світовий банк, Організація економічного співробітництва і розвитку. Дослідницькі центри щорічно публікують обстеження кількох десятків країн на основі вивчення низки критеріїв, які допомагають комплексно оцінити показники діяльності країн за рік.

В умовах гранично насиченого ринку і жорсткої конкуренції компанії шукають нові способи забезпечення конкурентоспроможності, застосування інформаційних технологій є одним з них. Суб'єкти господарювання повинні визначити нові цілі й завдання, засновані на інформації та аналізі ситуації з метою отримання конкурентних переваг. Необхідно чітко визначити напрямок діяльності в сучасних умовах, сформулювати подальшу стратегію за рахунок зменшення кількості конкурентів, ослаблення лідерів ринку, вливань в технічну базу, в нові розробки, в підтримку свого бренду і закласти міцний фундамент для майбутнього зростання, розширення, а можливо захоплення лідерських позицій.

Важливим аспектом дієвості управління конкурентоспроможністю підприємств є визначення раціональних обсягів у відповідності з повним задоволенням потреб у аналітичних даних різних рівнів управління, забезпечення змістовності, глибини і ступеня відповідності інформації поставленим цілям. Паралельно необхідно вирішувати питання впровадження міжнародних стандартів, поліпшення технології збирання і обробки даних. Необхідним для покращення є відпрацювання моделей інформаційних систем, які б забезпечили ефективне управління виробничою і маркетинговою діяльністю різних суб'єктів господарювання, їх взаємодію між собою та органами управління [2].

З метою вдосконалення системи інформаційного забезпечення конкурентоспроможності необхідно виділити декілька факторів для досягнення позитивного економічного ефекту. Так, по-перше, необхідно вдосконалити систему стандартизації інформації на всіх етапах виробництва та надання послуг, зробити її уніфікованою, тобто орієнтованою як на внутрішній так і на зовнішній торговельні ринки. Разом з цим, за даними внутрішньої та зовнішньої інформації активно проводити економічний аналіз ринків збуту продукції, диференціювати конкурентні підприємства та спрямовувати вектори на лідируючі позиції у певних сегментах. Також, необхідно впроваджувати ефективну політику управління, вдосконалювати методи та моделі в менеджменті для досягнення високих фінансових результатів. Використовувати сучасний зарубіжний досвід управління конкурентоспроможністю підприємств, що дасть змогу українським товаровиробникам розробити систему ефективного механізму управління конкурентоспроможністю продукції підприємств, адекватного вимогам сучасного стратегічного менеджменту.

Таким чином, ефективність управління діяльністю підприємства обумовлена якістю інформації, що є в

розпорядженні управлінців різного рівня. В умовах стрімкого зростання і використання інформаційних технологій, захист управлінської інформації на всіх етапах її формування, обробки, накопичення, зберігання та використання для прийняття ефективних управлінських рішень є основним питанням економічної безпеки підприємств.

Література

1. Гудзь, О.Є. Стратегічні напрями формування конкурентних переваг підприємств [Текст] / О.Є. Гудзь // Економіка. Менеджмент. Бізнес – №3 (25), 2018. – С. 4–11.
2. Бланк, І.А. Основи фінансового менеджменту: в 2 томах [Текст] / І. А. Бланк. – К.: Ельга, Ніка-центр, 2011. – 710 с.
3. Пеняк, Ю.С. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства [Текст] / Ю.С. Пеняк // Інфраструктура ринку. – Одеса, 2018. – Вип. 23. с.138-143.
4. Луцик, Ю.О. Місце України в загальному рейтингу конкурентоспроможності / «Modern Economics», 2018 [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://modecon.mnau.edu.ua/place-of-ukraine-in-global-competitiveness/>